

Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

av

I·O·O·F

1936

1946

BERETNING
OM DENS 10-ÅRS PERIODE

Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

1936-1946

Loge nr. 20

FRIDTJOF NANSEN

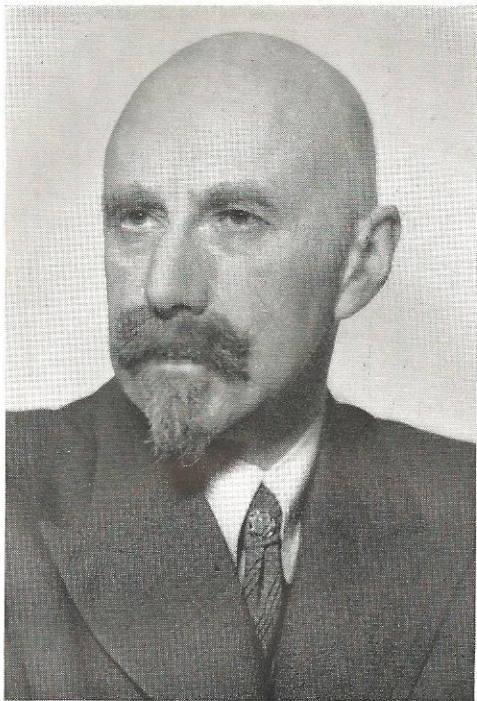
Av I.O.O.F.

BERETNING OM DENS
10-ÅRS PERIODE
1936-1946

Av Kristian Jenssen

OSLO 1946

SPESIALTRYKK

Høyesterettsadvokat

JOHAN MIDDELTHON

S.S. for I.O.O.F.

*D*et var delte meninger om dannelsen av loge «Fridtjof Nansen». Og det kan kanskje være av interesse, som innledning til denne logens 10-års beretning, å nevne litt om dette, som nå, etter å være kommet noe på avstand, formentlig vil fortone seg annerledes enn dengang. Her gjengis derfor i konsentrert form hva agent Carl Fuglesang forteller, støttet til notater han har nedtegnet om foranledningen til at tanken om ny loge oppsto.

Ved siste valg i loge nr. 2 Eidsvold i desember 1934 møtte bare 55 av logens 152 medlemmer, forteller Fuglesang. I denne minimale deltakelse ved en så vidt viktig handling som valg av embetsmenn, mente han å se en dalende interesse for logens arbeid. Men hva kunne egentlig årsaken være? Han kom imidlertid i tanker om, at br. Stor-Sire i sin tale ved stiftelsen av en loge hadde uttalt, «at av mange grunner ble ofte en loge for stor, når dens medlemstall kom over en viss høyde.»

Disse sannhetsord slo nå røtter i Fuglesangs sinn. Her lå kanskje årsaken. Saken ble drøftet med grosserer Gunnar Gaaserud og revisor Wilh. Larsen, som straks tok opp tanken om å stifte en ny loge. — Der ble ikke gjort noen hemmelighet av saken. Den ble tvert imot gjenstand for levende interesse og var i lengre tid et stående samtaleemne blant brødre også i andre loger. Meningene var imidlertid til å begynne med svært delte. Av loge Eidsvolds medlemmer mente noen, at den manglende deltakelse i logearbeidet skyldtes, at ledelsen la for stor vekt på rituellet arbeid, så det ble for liten tid og anledning til

instruksjon og foredrag om ordensarbeidet og annet, som kunne bidra til å trekke medlemmene til møtene. En forandring heri ville muligens kunne rette på forholdet og gjøre opprettelse av en ny loge — på bekostning av loge Eidsvolds medlemmer — overflødig. Andre mente at en ny loge lett kunne komme til å skade andre loger ved tapping av medlemmer og derved skape et usunt konkurranseforhold dem imellom.

Diskusjonens bølger gikk mange ganger høyt, men stort sett var man enig om, at loge Eidsvold var i største laget. Det var sikkert ikke ment som noen forkleinelse for den. Tvertimot! Men et overmodent tre kan vanskelig bære rik frukt. Det må gjennom beskjæring forynges og gis ny kraft til fortsatt utførelse. Og ønskeligheten av å danne en ny loge vant etter hvert terreng. Hertil bidro også at Storembetsmennene og daværende Storsekretær, h.r.advokat br. Johan Middelthon, så med velvilje på saken. Han gjorde imidlertid oppmerksom på, at man ikke i flokk kunne gå ut av en loge for å danne en ny, uten samtidig å ha en tilgang utenfra, som var minst like stor.

Noe spesielt utvalg til å arbeide med saken var ikke dannet, men de som gikk aktivt inn for den var foruten brødrene Fuglesang, Gaaserud og Wilh. Larsen også agent br. Olav B. Aarstad.

Det er imidlertid ikke så enkelt å stifte ny loge. Der kreves, som kjent, tilslutning av minst én Ex-mester. Og der kreves midler til anskaffelse av vanlig utstyr for logen og opprettelse av et fond for den. Stor-Sire hadde imidlertid allerede gitt Ex. M. br. Olaf Hallan i oppdrag å undersøke forholdene og om mulig danne ny loge. — De som arbeidet med saken fortsatte ufortrødent videre. Nå gjaldt det å finne en Ex. M., som var villig til å interessere seg for den, og henvendelse ble gjort til høyesterettsadvokat, Ex. M. br. Harald Østreng, som man gikk ut fra omfattet tanken med sympati. Et møte sammen med ham ble holdt, og i dette møte fikk saken en fastere form. Ex. M. br. Østreng fikk så å si blankofullmakt til å ordne med saken, forhandle med Storlogen om den beste måte å få en ny loge i gang på og å gjøre henvendelse til Ex. M. br. Hallan, for om mulig å få i stand et samarbeid med ham. — Videre ble spørsmålet om logens navn drøftet. Et forslag av br. Aarstad

om å velge navnet «Fridtjof Nansen» ble antatt, og Ex. M. br. Østreng fikk også i oppdrag å innhente professor Fridtjof Nansens families samtykke hertil. Der ble videre snakket om utgiftene til utstyr for en ny loge, at disse ville andra til ca. kr. 3000,—, og om opprettelse av et fond med tilskudd av medlemmene.

Etter dette møte ble det relativt stille om saken inntil i desember 1935. Fuglesang og Gaaserud hadde da et møte med Ex. M. br. Østreng for å konferere med ham om, hvordan saken fortsatt skulle gripes an. I denne konferanse meddelte Ex. M. br. Østreng, at han hadde fått den oppfatning av Storlogen, at saken nå var kommet derhen, at det måtte gjøres noe for å få den realisert — og det snart. Og videre at Storlogen hadde forlangt, at der som grunnkapital for den nye loge ble opprettet et fond — stort kr. 5000,—. Man enedes om at der foreløpig burde forsøkes dannet en «Broderforening» av interesserte. Den skulle bestå av følgende ti brødre: Olaf Hallan, Harald Østreng, Gunnar Gaaserud, Carl Fuglesang, Carsten Christiansen, Olav Bowitz Aarstad, Wilhelm Larsen, Einar Berg, Asbjørn Braathen og A. M. Falk.

I et senere møte ble «Broderforeningen» opprettet, og etter det imøtekommende svar, som var innløpet fra professor Fridtjof Nansens familie, fikk den navnet «Fridtjof Nansen». Hensikten med denne forening var å få en basis for det videre arbeid. Den hadde ikke noen bestemt møtedag eller møtested, men holdt saken varm ved drøftelser i private sammenkomster hos et eller annet medlem. Vedtekter ble opprettet og etter hvert sluttet flere seg til foreningen, så den da logen ble stiftet hadde 27 medlemmer.

Utover våren og sommeren 1936 ble der arbeidet iherdig med å finne utvei til løsning av de krav, som fra Storlogens side stiltes for opprettelse av ny loge. Og — for å gjøre en lang historie kort —: I august samme år var alt klappet og klart og andragende, undertegnet av de ti av «Broderforeningen»s medlemmer i tur og orden som foran nevnt, ble sendt Storlogen. Innledningen til dannelsen av den nye Odd Fellow-loge var avsluttet og av «Broderforeningen» oppsto en ny loge.

Logens stiftere

FØLGENDE 27 BRØDRE, MEDLEMMER AV «BRODER-
FORENINGEN», ER LOGENS STIFTERE

Olav Bowitz Aarstad

Einar Berg

J. Bugge-Bakke

Ragnv. Bratz

Asbjorn Braathen

Carsten Christiansen

Ivar Dalaaker

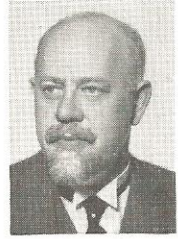
O. E. Dybeik

Carl Fuglesang

Gunnar Gaaserud

Olaf Hallan

Ragne Howlid

A. G. Johansen

Torgeir Kasa

Wilhelm Larsen

Erling Larsen

Adolf Lie

Gunnar K. Lie

Alfred Meilstrup

Erling Olsen

P. Arthur Skauan

Nils Stiansen

L. O. Stokke

Ingv. Suphammer

O. W. Thoresen

Magnus Økern

Harald Østreg

Olaf Hallan

Harald Østreng

Carl Fuglesang

Gunnar Gaaserud

O. Bowitz Aarstad

Logens 5 chartermedlemmer

Loge nr. 20 Fridtjof Nansen ble instituert av den uavh. Norske Storloge av I. O. O. F. lørdag den 10. oktober 1936 — i Ordenens 118de år. Dagen var valgt med omhu, for på denne dag ville den store Norgessønn og folkefører, Fridtjof Nansen, hvis navn logen hadde antatt, ha fylt 75 år.

Følgende 27 brødre, medlemmer av «Broderforeningen», er også logens stiftere:

Agent Olav Bowitz Aarstad,
Revisor Einar Berg,
Murmester J. Bugge-Bakke,
Disponent Ragnv. Bratz,
Kontorsjef Asbjørn Braathen,
Revisor Carsten Christiansen,
Tannlæge Ivar Dalaaker,
Ingeniør O. E. Dybvik,
Agent Carl Fuglesang,
Grosserer Gunnar Gaaserud,
Disponent Olaf Hallan,
Kjøpmann Ragnv. Howlid,
Ingeniør A. G. Johansen,
Læge Torgeir Kasa,

Revisor Wilhelm Larsen,
Disponent Erling Larsen,
Ingeniør Adolf Lie,
Disponent Gunnar K. Lie,
Murmester Alfred Meilstrup,
Kontorsjef Erling Olsen,
Disponent P. Arthur Skauan,
Byggmester Nils Stiansen,
Fabrikkeier L. Ø. Stokke,
Arkitekt Ingv. Suphammer,
Hovedbokholder O. W. Thoresen,
Grosserer Magnus Økern,
H.r.advokat Harald Østreng.

Institueringen foregikk i den store logesal i Odd-Fellowhuset, Stortingsgaten 28, som for noen år siden var tatt i bruk av Ordenen. I den representative forsamling av gallakledte

brødre fra forskjellige loger var mange embetsmenn i alle grader, der som representanter for sine loger var møtt fram for å overvære den sjeldne begivenhet.

Den høytidelige seremoni ved institueringen ble ledet av Ordenens Stor-Sire, h.r.advokat Johan Middelthon. Logens chartermedlemmer var: Ex. M. br. Olaf Hallan, Ex. M. br. Harald Østreng og brødrene Carl Fuglesang, Gunnar Gaaserud og Olav Bowitz Aarstad. — Etter at disse fem på den nystiftede loges vegne hadde avlagt løftet til Stor-Sire, mottok de av ham logens fribrev ledsaget med høytidelig erklæring om, at loge nr. 20 Fridtjof Nansen var lovlig stiftet og instituert.

Da denne høytidelige akt var tilendebrakt gikk man til nominasjon og valg av logens embetsmenn. Et forslag framsatt av Ex. M. br. Hallan ble støttet av br. Aarstad og br. Dalaaker, hvoretter følgende ble nominert: Overmester: Harald Østreng. — Undermester: Carl Fuglesang. — Sekretær: Gunnar Gaaserud. — Kasserer: Asbjørn Braathen. — Skattmester: Ragnv. Bratz. — Embetsmennene ble derpå installert i sine stillinger unntagen br. Skattm., som ikke var til stede. O. M. fikk Stor-Sires bemyndigelse til å installere ham senere.

S. S. lykkøsket logen med valget av embetsmenn. Det er første gang, sa han videre, at en loge har brutt med gammel vane ved ikke å velge et navn knyttet til Ordenen eller til det sted, hvor logen skal virke. Sluttelig ønsket han logen alt godt og velkommen i Odd-Fellow-logernes rekker.

O. M. br. Harald Østreng overtok så ledelsen av logen, og rettet en hjertelig takk til S. S. og Storlogen for all imøtekommenhet og bistand under sakens forberedelse — og for godkjennelsen av det andragendet, som nå var blitt en fullbyrdet kjensgjerning. Han foretok derpå den videre utnevnelse av logens embetsmenn med følgende resultat: Seremonimester: O. W. Thoresen. — Kapellan: Ragnv. Howlid. — Inspektør: Olav Aarstad. — Ytre vakt: Alfred Meilstrup. — Indre vakt: Ingv. Suphammer. — O. M.s høyre og venstre assistent ble henholdsvis P. Arthur Skauan og Nils Stiansen. — Seremoni-mesters assistenter ble som høyre: A. G. Johansen, og venstre:

Wilh. Larsen. — U. M. oppnevnte som sin høyre og venstre assistent henholdsvis Erling Olsen og Gunnar K. Lie.

Nå kom turen til de mange representanter fra andre loger, som var møtt fram for å overbringe den nye loge en hjertelig hilsen og lykkønskning. — Loge nr. 2 Eidsvolds O. M. br. Harald Johansen uttalte, at loge Eidsvold var stolt av å betrakte seg som moderloge for det nye skudd på Odd-Fellow-Ordenens stamme. Han håpet at den nye loge ville bli en lysende stjerne for vår Orden. — Fra leir «Norge» fikk logen som gave en klubbe til bruk for br. O. M. og fra br. Dybvik en klubbe til br. U. M., som ble overlevert ved Leirens leder H. P. br. Olaf Hallan med hilsen fra giverne. — Lykkønskningstelegrammer og blomster innlöp fra de øvrige loger og andre institusjoner innen Ordenen. Fra stifternes fruer mottok logen som gave en antikk bibel fra det 16. århundre.

Etter denne del av programmet fikk man en kort pause, hvoretter logen ble åpnet i Innvielsesgraden under ledelse av O. M. br. Harald Østreng med U. M. br. Carl Fuglesang i U. M.-stolen og Ex. M. br. Olaf Hallan i Ex. M.-stolen.

Man gikk så over til innvielse av 10 nye br., som på vanlig måte var funnet verdige til opptagelse i Ordenen. Disse var: Skreddermester Ivar Gjerde, arkitekt Gunnar Trygve Schultz, murmester Egil Bjelke Taugbøl, kontorsjef Otto Schiander Thoresen, fotograf Gunnar Theodor Sjøwall, bankrevisor Kristian Westli, statsaut. revisor Johan Ludvig Wegner Thinn, grosserer Carl Petter Eugen Haug, tannlæge Caspar Rønning og prokurist Reidar Viland.

Innvielsen gikk raskt og greit. Seremonimesteren gjorde sine saker fullkomment, og fortjener stor andel av æren for at det ble en minnerik begivenhet både for de innvidde og for de øvrige tilstedeværende. Dermed var den offisielle del av dagens program tilendebrakt. Og klokken ble 10 før man kunne gå til lukking av logen og med tilfredshet konstatere, at alt var forløpet knirkefritt.

Etter logemøtet var det arrangert et festlig brodermåltid. Som festkomité fungerte br. Magnus Økern, br. Ingv. Suphammer og br. Carsten Christiansen.

Festtalen ble holdt av O. M. br. Harald Østreng. Av denne tale, som ble påhørt med stor interesse, hitsettes i utdrag:

«Vårt arbeide med å stifte den nye loge har lykket, og som dere alle sikkert vil forstå er vi glad i dag. Når vi har valgt å få logen instituert nettopp på denne dag — den 10. oktober — så er grunnen den,» sa O. M., «at Fridtjof Nansen i dag ville ha vært 75 år gammel. — Det kan nok hende at vår loge ikke er så ferdig som ønskelig kunne vært, men stort sett er vi selv tilfreds, og vi håper at også vår høye overordnede, Storlogen, er så passelig fornøyd med oss.»

Talen formet seg for øvrig som en hyldest til Fridtjof Nansen, som det store forbilde på en fryktløs forkjemper for de idealer, som danner kjernen for vår Ordens grunnsetninger: besøke de syke, begrave de døde og oppdra de foreldreløse. Fridtjof Nansen kjempet for det gode, og denne *kamp* var for ham selve *livet* som førte til *seir* — en seir for de gode, uegennyttige tanker, som Nansen fostret. Vår loge har derfor, sa br. O. M. til slutt, valgt som motto:

Kamp - Liv - Seir!

Der ble videre foredratt på grammofon en del av Nansens tale for Roald Amundsen og bruddstykker av uttalelser, han ved forskjellige anledninger gjennom årene hadde latt falle, hvoriblant følgende:

«La meg fortelle dere en hemmelighet ved slike såkalte heldige foretagender, som det kan ha vært i mitt liv, og her tror jeg å kunne gi dere et virkelig godt råd: Det var å brenne mine båter og bryte broen bak meg. Da kaster en ikke tiden bort med å se seg tilbake, mens en skulle ha nok å gjøre med å se framover. Der er ingen annen vei for deg og dine menn enn fram, du må slå deg igjennom eller gå under.» — — —

«Vi har alle et land hinsides å søke i livet. — Vår sak er det å finne veien, som fører dit. En lang vei, en vanskelig vei, kan hende; men det kaller oss, og vi må gå.»

Br. O. M. knyttet noen bemerkninger til det som var foredratt og framholdt det ønske for logen, «at Fridtjof Nansens

H.r.advokat Harald Østreng

O. M. 1936 - Ex. O. M. 1946

Disponent Olaf Hallan

Ex. O. M. 1936 - Stor-Skattm. 1946

edle motiver måtte bli den fakkell, som viste veien til hevdelsen av logens motto.»

Talen gjorde et sterkt inntrykk på de ca. 100 Odd Fellows som var til stede.

U. M. br. Carl Fuglesang talte for Storlogen og takket for all bistand i det forberedende arbeid med stiftelsen av logen. Den ble besvart av Stor-Sire, h.r.advokat Middelthoen. — Videre var det tale av br. Suphammer for gjestene, som på deres vegne ble besvart av O. M. br. Harald Johansen, og av Ex. O. M. br. Olaf Hallan for de nyinnvidde brødre, som br. Reidar Viland svarte på og takket for på deres vegne. Etter at Ex. S. S. br. Gustav Eriksen sluttelig, i forbindelse med en hjertelig takk på gjestenes vegne for maten, hadde gitt den nye loge honnør for det vellykte arrangement, ble taffelet hevet.

Stemningen om det som engang syntes å være et strids-spørsmål — dannelsen av en ny loge — endte, som det seg hør og bør, til gjensidig tilfredshet. Og dagen med dens sjeldne og egenartede høytid vil sikkerlig for logens brødre bli innregistret som deres kjæreste og mest strålende minne.

Og så begynte arbeidsdagen.

Logen hadde nå 37 medlemmer. Ikke noe imponerende tall nettopp, som tall betraktet, men den var nå innen Ordenen blitt et ledd i den kjede av loger, der som «bekker små skal danne den store å». 27 br. var eldre Odd Fellows og de 10 nye var et betraktelig engangstilskudd til Ordenen. Et stort og allsidig virkefelt lå foran den, som for enhver loge — et virkefelt med edle formål i kamp for brorskapets fredlyste baner.

Først gjaldt det å få logens administrasjonsapparat inn i lovfestede former. En komité hadde på forhånd arbeidet med dette, og allerede i tredje ordinære møte ble forslag fremmet til «Særlov for logen». I denne bestemmes bl. a., at logens ordinære møter skal holdes hver 2. og 4. torsdag i måneden. Kontingenten er fastsatt til kr. 10,— pr. måned og om gradgebyrene bestemmes, at de i grunnloven fastsatte gebyrer ved innvielse og gradpassering for logens vedkommende skal forhøyes således:

For Innvielsesgraden	med	kr. 70,—	=	tils. kr. 170,—
» 1. grad		» » 30,—	=	» » 80,—
» 2. »		» » 30,—	=	» » 80,—
» 3. »		» » 70,—	=	» » 120,—

Hensikten med disse økede satser var å skaffe logen større slagkraft i arbeidet for dens mål.

Videre inneholder Særloven bestemmelser om antrekk — at dette skal være galla (sort vest) ved Innvielsesgraden og mørk dress, hvit snipp og mørkt slips, om at medlemmene plikter å overvære en avdød brors, hustrus eller barns gravferd og om regler for eventuell kranspålegging.

I skrivelse fra Storlogen datert 21/12 1936 er logen meddelt approbasjon på Særloven.

I det samme møte ble følgende nevnder besluttet opprettet: Finansnevnd — Enkenevnd — Understøttelsesnevnd — Anskaffelsesnevnd — Revisjonsnevnd og Anklagenevnd. — Der ble samtidig foretatt nominasjon av medlemmer til dem for 2 år, og nominasjonen er stadfestet ved valg i møte den 26/11

Agent Carl Fuglesang

U. M. 1936 - O. M. 1946

Grosserer Gunnar Gaaserud

Sekr. 1936 - U. M. 1946

s. å. — Med få forandringer ved valgene i 1938 har de i 1936 valgte nevndsmedlemmer fungert til de nye valg i 1946.

Logens administrasjonsapparat var nå organisert og man kunne gå videre til utforming av andre oppgaver. De første av disse var opprettelse av «Alderdomsfond» og «Begravelsesfond». Og ut over våren 1937 kom etter hvert også opprettelsen av «Broderfond», «Gavefond», «Sikringsfond» og «Privatfond». For alle fondene ble der opprettet statutter og valgt tillitsmenn med 2 års funksjonstid. — Fondene er opprettet med sosiale oppgaver for øye, men ikke alle en Odd-Fellow-loges gode gjerninger kan komme for dagen. Mangt foretas i stillhet og om andre bevarer diskresjon. I vår tid har riktignok Samfunnet overtatt en rekke sosiale forpliktelser, men der vil alltid være områder, hvor Samfunnets hjelp ikke rekker inn eller strekker til.

For Begravelsesfondet ble det besluttet at dets styre skal bestå av fungerende Ex. M., Skattm., og Kapellan. I 1938 ble imidlertid dette forandret derhen, at fungerende U. M. skal

være permanent medlem av styret i stedet for Ex. M. og at fondet skal innlemmes i O. F.s begravelseskasse. — Fungerende O. M. og U. M. har vært logens representanter i «Veslehjemmet»s styre og Ex. O. M. br. Olaf Hallan logens representant i Storlogen.

Som følge av krigen er logens 10-års periode blitt delt i tre avsnitt, hvorav okkupasjonstiden utgjør det lengste. I de fire årene fra starten i oktober 1936 og til møtene måtte innstilles i september 1940, har logen hatt 74 ordinære møter. Av disse har 65 vært ledet av O. M. br. Harald Østreng, 9 møter har i O. M.s forfall vært ledet av U. M. br. Carl Fuglesang, som i samme tidsrom har deltatt i 54 ordinære møter. I hans forfall har Sekretær, br. Gunnar Gaaserud fungert som U. M. 11 ganger, Skattm. br. Ragnv. Bratz 5 og Ex. O. M. br. Olaf Hallan en gang. Når unntas at Skattm. i 2 og Kasserer br. Asbjørn Braathen i 3 møter har fungert som Ex. M., har Ex. O. M. br. Olaf Hallan i de fleste av de øvrige møter vært til stede i Ex. M.-stolen.

Deltagelsen i logemøtene for øvrig har vært jevn og preget av stor interesse for logearbeidet. De mange nevnder har stadig vært i aktivitet, og en rekke saker har vært behandlet. Av større oppgaver kan spesielt nevnes logens tilslutning til forslaget fra br. S. S. om et bidrag til Redningsselskapet — anskaffelse av en redningsskøyte. Det var forutsetningen at den skulle stasjoneres i Nordland og bære Odd-Fellow-Ordenens navn. Planene for løsningen av denne oppgaven, som ville andratt å koste ca. 80 000,— kroner — var langt framme da krigen kom og planene måtte stilles i bero.

Også på andre områder har logen lagt vekt på å øve filantropi, og det har ikke manglet på animering dertil fra O. M.-stolen. Ubemidlede er blitt hjulpet, syke er besøkt og gamle er blitt oppmuntret ved festlige arrangement. Hver jul er gaver utdelt og «Vinterstuene» — som for øvrig er et fellesanliggende for Leiren og alle Oslo-loger — har vært omfattet med kjærlighet. Også brødrenes fruer har vist denne side av

Kontorsjef Asbjørn Braathen

Kass. 1936 - Sekr. 1946

Fabrikkеier Ragnv. Bratz

Skattm. 1936 - Skattm. 1946

virksomheten stor interesse, og tok bl. a. på seg allerede i logens første jul (1936) å bekle 30 barn.

Ordenens stiftelsesdag har vært minnet med festloge. Likeså har årsdagen for logens stiftelse vært festligholdt og besøk av andre logers brødre har ikke vært sjeldne. Odd Fellows Sangforening, som O. M. br. Østreng var et aktivt og interessert medlem av og formann for under hele okkupasjonstiden, har ved flere anledninger deltatt i logens fester. I mars 1937 fikk logen besøk av 25 brødre fra loge nr. 50 «Hemdal» i Gøteborg med O. M. br. Eric Ungerth i spissen. Dette var for så vidt en begivenhet, som det var første gang en svensk Odd Fellow-loge besøkte en norsk O. F.-loge. — Av spesiell interesse fra dette møte kan nevnes, at den svenske bror, professor Bodmann, ved festen om kvelden kåserte om sin deltagelse i Nordenskiölds ferd mot Sydpolen i 1902—03. Til erindring om loge «Hemdal»s besøk fikk vår loge som gave to praktfulle 7-armete lysestaker.

Året etter — i mai 1938 — gjengjeldte loge «Fridtjof Nansen» besøket med en gjenvisitt til loge nr. 50 «Hemdal» i

Gøteborg. Sammen med O. M. deltok 31 av logens medlemmer i turen, som i alle deler var en opplevelse av rang. Ved denne anledning ble loge nr. 50 «Hemdal» overrakt som gave et vikingskip i sølv med loge «Fridtjof Nansen»s initialer inngravert.

Også Gøteborgspresen viste interesse for dette møte mellom de to loger. «Gøteborgs Handels- og Sjøfartstidning» for 7. mai 1938 har således en velvillig omtale av besøket og skriver bl. a.:

«Norges yngsta loge, nr. 20 Fridtjof Nansen i Oslo, gästa i dag och i morgon Gøteborg. Det är första gången en norsk Odd Fellow-loge gör en gøteborgsvisit. Logens preses, advokaten Østreng, berättar, at Odd-Fellow-rörelsen i hans hemland icke är så utbredd som i Sverige men dock räknar 1600 anslutna.

Den gøteborgska logen nr. 50 «Hemdal» gästade Norge förra våren och normännen ha kommit för att säga tack för sist. I kväll håller «Hemdal» högtidsloge. — — — För morgondagen är en utferd planerad och etter supé på Liseberg återvänder sällskapet med nattoget till Oslo.

Disponent Hallan, som är med bland bröderna, hör till kommittén för Oslo-utställningen «Vi-Kan». Han försäkrar att den skal vara klappad och klar i rett tid. Visserligen är det bara en lokalutställning, men den ligger så vackert på Bygdøy, att den måsta bli en succès.»

Og «Gøteborgsposten» for 8. mai samme år skriver under overskriften «Svensk—norsk förbrödring» bl. a.:

«Besöket av den yngste norska Odd Fellow-logen nr. 20 «Fridtjof Nansen» är en genvisitt på det besök, som den gøteborgska logen nr. 50 «Hemdal» förra våren gjorde hos den norska logen, vilket i sin tur var första gången en svensk loge gästade en utenländsk. «Hemdal» och «Fridtjof Nansen» kunna således berömma sig av att ha tagit initiativet til dylika gästningar hos broderloger och hoppas att deras exempel skall vinna efterföljd, til gagn för den interskandinaviska förståelsen. — — — Besöket äro av helt sällskaplig karaktär och därfor utmärkt ägnade att lata de olika logernas bröder komma

varandra in på livet och utbyta erfarenheter och intryck från såväl ordenslivet som i övrigt.»

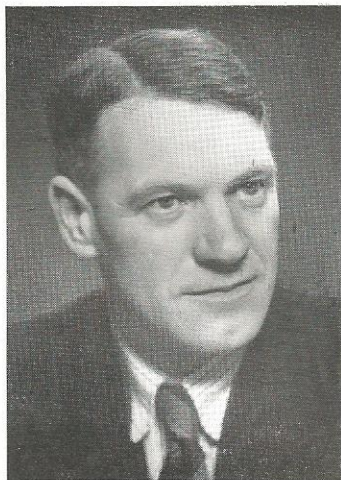
Under krigen viste dette vennskapet logen hadde ervervet blant svenske brødre praktisk betydning i gavepakker.

I mars 1937 deltok 7 av logens medlemmer sammen med 47 av loge «Hemdal»s brødre i en snar tur til København, hvor de gjestet loge nr. 50 «Jonathan». — O. M. br. Østreng overbrakte loge nr. 50 «Jonathan» en sølvskål med loge F. N.s segl og dato for besøket inngravert, og mottok en vakker porselensurne som erindring fra loge nr. 50 «Jonathan».

Men tiden går. — 1939 kom og gikk. Det er mulig at krigsskyene som rullet over verden i slutten av året førte med seg noen engstelse og la demper på tiltakslysten.

Det var jo ikke så lenge siden sist, og utsiktene til en ny krig og mulig innblanding i den var ikke oppmuntrende. Livet i logen gikk imidlertid sin jevne gang med ordinært arbeid. — Nevndene var i funksjon og innvielser og gradpasseringer og støtteaksjoner foregikk uanfektet av krigsrykter. Det var allikevel som om man hadde en følelse av at det bar utfor skrenten da året ebbet ut og gled inn i 1940. Krigen i Europa var da under utvikling og tanken på drønnet fra slagmarkens kanoner og bombenedslag skapte en dyster stemning.

Av spørsmål som logen nå en tid framover var særlig opp-tatt med var å finne utvei til anbringelse av finske flyktninger. Sirkulære herom var utgått fra Storlogen og saken ble drøftet uten positivt resultat. Dog var der til Finnlandshjelpen innkommet pengegaver. — Det siste ordinære møte om våren dette år ble holdt den 28. mars og — av grunner som vi alle kjenner — ble møtene ikke tatt opp igjen før den 12. september. Men

Hovedrevisor Ludv. Thinn

Kasserer 1946

det var bare for i neste møte — den 26. september 1940 — å måtte gå til den lukking av logen, som varte i fem år.

I de årene som er gått siden logen ble stiftet i 1936 og til den måtte innstille, er følgende 16 brødre blitt opptatt i den: Snekkermester Willas Hagfors, tannlæge Hans Ruus, salgs-sjef Per Hugo Klykken, fabrikkieier Edv. Palm, disponent Hans O. Hansen, leiegårdsbestyrer Haakon Aronsen, redaktør, stortingsmann Nils Ødegaard, cand. theol. Kaare Edgar Aas, agent Rolf Leonard Henriksen, grosserer Rudolf Carl Winger, salgs-sjef Alexander Halfdan Ødegaard, grosserer Frantz Landgraff, disponent Bernt Martin Fagerli, gullsmed Bredo Martin Østbye, overlærer Mads Bøhn og fargehandler Arne Gran.

Sammen med stifterne og de 10 brødre, som ble innvidd på stiftelsesdagen (som før er nevnt) hadde logen således 53 medlemmer.

Det avsluttende møte ble ledet av O. M. br. Harald Østreng med Ex. O. M. br. Olaf Hallan i Ex. M.-stolen og Sekretær br. Gunnar Gaaserud i U. M.-stolen. De øvrige embetsmenn var til stede og antallet av brødre som deltok i møtet var 42. — Sirkulærskrivelse fra S. S. ble referert av br. O. M. Det meddeltes heri at Odd Fellow-logene i Norge må opphøre med sin virksomhet innen den 25. oktober dette år. I tilslutning til denne ordre ble følgende forslag framsatt:

«Loge Fridtjof Nansen nedlegger fra og med i aften sitt arbeide.»

Forslaget ble støttet og enstemmig vedtatt. De valgte embetsmenn med finanskomitéens formann fikk uinnskrenket fullmakt til å ta beslutning om anvendelsen av logens midler. Alle komitéer og nevnder ble anmodet om å innlevere sine bøker og papirer til br. Sekretær. O. M. holdt sluttelig en kort tale og takket alle brødre for samværet.

Logen ble derpå lukket kl. 21,07.

★ ★ ★

Et avsnitt av loge «Fridtjof Nansen»s 10-års periode var dermed avsluttet. Et kort avsnitt, men det hadde vært en tid med mange hyggelige stunder som etterlot bare gode minner. — En ny tid var i emning og framtiden var innhyllet i dystert mørke.

Det ble på mange måter en prøvelsens tid som opprørt i 1940, da logens medlemmer spredtes for alle vinder som pinner i et bristet koger. Ikke alles lodd ble like lett, ikke alles veier ens. Flere søkte tilflukt blant sangerbrødre, andre ble ført i fangenskap, noen flyktet over grensen — og noen få sviktet. Imens rullet krigsmaskinene over vår jord, og de idealer som millioner av Odd Fellows verden rundt hadde arbeidet for og trodd på, ble uten skånsel knust under larvefotter.

Hva ville framtiden bringe for menneskeheten?

— — —

Men livet går videre.

Kampen for frihet og rett — for det godes seir over det onde, har forekommet i uminnelige tider. Det kan kanskje synes smått det en har maktet å utrette i denne gigantiske kamp for menneskehetens forbrødring, men — «intet så smått at ikke noe mindre øyet ikke kan se, intet så stort at ikke noe større ovenom de'.» Disse sannhetsord av Bjørnson har evig gyldighet. Uendelige muligheter ligger foran — evigheten har ingen grenser. Og kampen kan ikke oppgis. Den må føres videre — ikke med barbariske metoder i hat og hevsn, men med åndelige midler og egen livsførsel i vennskap, kjærlighet og sannhet. — De tankefrø som i sol blir sådd kan aldri dø. — Har krigen bidratt til å skape øket grobunn for disse egen-skaper og til at menneskene er blitt mindre overfladiske og har fått mere sans for de virkelig reelle verdier, har den kanskje allikevel ikke vært forgjeves.

Der vinker et mål i det fjerne.

Men imellom ligger det åpne hav.

Det kan være både stormfullt og stille,

og målet når du først ved din grav.

Det bestialske mørke, som hadde ruget over oss i fem år, spredtes i maidagene 1945. — Om høsten gjenopptok Odd Fellow-Ordenen sitt virke. Dens lære har dype røtter i jordens favn, og etter hvert kom logene som nye spirer fram i dagen.

I okkupasjonstiden hadde logens embetsmenn vedlikeholdt kontakten med hverandre og hvert år feiret logens stiftelsesdag i private sammenkomster. De var derfor parat til å ta fatt igjen — og den 11. oktober 1945 ble det tredje avsnitt av losje «Fridtjof Nansen»s 10-års periode innledet med «Festloge». Dette var den første samling av logen etter freden.

Festlogen ble ledet av O. M. br. Harald Østreng med Ex. O. M. br. Olaf Hallan i Ex.-mesterstolen. I Undermesterstolen saknet man br. Carl Fuglesang, som ennå ikke var hjemkommet fra England. I hans sted fungerte som U. M. Sekretær br. Gunnar Gaaserud. — Alle i 1938 valgte og utnevnte embetsmenn for øvrig var til stede.

Etter det vanlige seremoniell åpnet O. M. logen og ønsket embetsmenn og brødre vel møtt igjen etter krigens fem lange år. Videre ga han i en varmfølt tale uttrykk for den sorg alle følte ved at følgende fire medlemmer av logen i denne tiden, som logen ikke hadde vært samlet, var avgått ved døden: br. Edvard Palm († 8/4 1940), br. Adolf Lie († 6/6 1941), br. Magnus Økern († 8/6 1943), og br. Gunnar Sjøwall († 17/5 1945).

O. M. holdt derpå en tankevekkende tale om brorskapets plikter og konkluderte med at tiden krever samhold og toleranse i vennskap, kjærlighet og sannhet.

Veteranjuvelen ble ved denne anledning tildelt br. Gunnar Gaaserud. Sluttelig refererte O. M. telegrafisk hilsen fra br. Carl Fuglesang og fra loge nr. 50 «Hemdal», Gøteborg. 31 brødre var til stede og i dette første festlige samvær i full frihet drøftedes i broderlig ånd forskjellige interne spørsmål vedrørende logen.

De ordinære møter logen har hatt siden den begynte igjen etter krigen har vesentlig vært nyttet til rekonstruering av

logens administrasjon, nevnder og fonds og istandsettelse for øvrig. Og det har gått ganske greit. Logens eiendeler og utstyr, som der var tatt vare på og bortgjemt under krigstiden, kom etter hvert for dagen. Arkivet var i orden og snart var logen i full aktivitet. Allerede i det ordinære møte den 8. november 1945 — logens 76. — kunne der holdes gradpassering, og tre brødre ble herunder forfremmet. Videre hadde man nominasjon for valg av embetsmenn.

O. M. br. Harald Østreng, som hadde fungert siden starten i 1936, meddelte at han ønsket avløsning og ikke mottok gjenvalg. Man gikk deretter til første gangs nominasjon på embetsmenn. Det endelige valg, som stadfestet nominasjonen, ble holdt i møte den 6. desember 1945 og med det resultat, at følgende brødre er logens embetsmenn for terminen 1946—47:

Overmester:	Agent Carl Fuglesang
Undermester:	Grosserer Gunnar Gaaserud
Sekretær:	Kontorsjef Asbjørn Braathen
Kasserer:	Hovedrevisor Ludv. Thinn
Skattmester:	Disponent Ragnv. Bratz.

I møtene framover til nyttår 1945 meldte der seg forskjellige oppgaver. Således kom det fra Leir Norge anmodning om støtte til utenbys loger, som hadde mistet alt sitt utstyr. — Det ble i den anledning besluttet å gi br. Inspektør bemyndigelse til å handle på logens vegne og støtte de loger hvorfra anmodning kom. — Til en innsamling, som var satt i gang til de nødlidende i Finnmark, bevilget logen 2000,— kroner. — Vinterstuebevegelsen, som for øvrig hadde vært opprettholdt under hele okkupasjonstiden av en nevnd sammensatt av medlemmer fra alle Oslo-logene og med br. A. G. Henley, loge nr. 10 St. Halvard, som formann, var atter kommet fram i lyset og fortsatte som før. — Meddelelse herom ble referert i møte den 6. desember og tatt til underretning. Logens representant i Vinterstuene var br. Reidar Viland. — I samme møte referertes skrivelse fra S. S., som viste, at også Storlogen var i støpeskjeen. Således var — iflg. skrivelsen — logens Ex. O. M.

br. Olaf Hallan valgt til Stor-Skattmester for resten av Stor-logeterminen.

— — — —

Året 1945 ble avsluttet med julebord den 20. desember, og da dette samtidig var siste møte under den gamle ledelse, holdt O. M. br. Østreng avskjedstalen, hvori han takket for det gode samarbeid med embetsmennene i den tiden han hadde vært Overmester. Han ønsket de nye embetsmenn lykke til i arbeidet og avsluttet julebordet med å ønske alle logens brødre med familier en god jul og et godt nytt år. —

Den høytidelige innsettelse av de nyvalgte embetsmenn foregikk i loge nr. 2 Eidsvold den 9. januar 1946. — Ved det etterfølgende festmåltid rettet den nye Overmester, br. Carl Fuglesang, en hjertelig takk til den avgåtte O. M., br. Harald Østreng, for den strålende og initiativrike måte han hadde ledet logen på i dens 9-årige beståen.

— — —

Det første møte under den nye ledelse — logens 80. ordinære møte — ble holdt den 17. januar 1946 med O. M. br. Carl Fuglesang i O. M.-stolen, U. M. br. Gunnar Gaaserud i U. M.-stolen og Ex. O. M. br. Harald Østreng i Ex. M.-stolen. Også de øvrige embetsmenn var til stede.

O. M. åpnet møtet og ønsket embetsmenn og brødre godt nytt år og vel møtt til fortsatt arbeid i logen. — Det var ikke bare et nytt år, men også en ny tid var i emning — en tid med mange slags nye problemer. — Han håpet på velvillig støtte og godt samarbeid til løsning av dem, som måtte melde seg i tiden framover. — Logens ledelse ble deretter komplettert ved at O. M. utnevnte følgende brødre som embetsmenn og assistenter for terminen 1946—47:

Seremonimester: Reidar Viland. — Kapellan: Einar Berg. — Inspektør: Gunnar Schultz. — Yttre vakt: Egil Taugbøl. — Indre vakt: Caspar Rønning. — O. M. høyre assistent: Olaf Aarstad, og venstre assistent: Øystein Stokke. — Seremonimesters høyre ass.: Schiander Thoresen og venstre ass.: Rudolf

Winger. — U. M. oppnevnte derpå som sin høyre og venstre ass. henholdsvis br. Erling Olsen og br. Ivar Dalaaker.

Som Arkivar ble utnevnt br. Kristian Westli.

En rekke søknader om opptakelse i Ordenen referertes. Ex. O. M. br. Harald Østreng brakte en hilsen fra loge nr. 50 «Hemdal», Gøteborg og meddelte, at den svenske broderloge hadde innsamlet for brødre i Norge kr. 2330,—. Beløpet måtte foreløpig bero i Sverige, men loge «Hemdal» hadde tenkt seg det som grunnlag for et fond — f. eks. «Loge Hemdals Hjelpfond for Barn».

I månedene framover våren er nevndene og fondene blitt reorganisert og logens Særlov gjennomgått og revidert. Av de tidligere opprettede fonds er det besluttet å sløyfe «Alderdomsfondet», «Gavefondet» og «Sikringsfondet» og i stedet legge disse fonds oppgaver under de to gjenstående fond: «Begravelsesfondet» og «Broderfondet». Statuttene for fondene er som følge av den foretatte forenkling blitt forandret ved sløyfning av en del paragrafer. — Administrasjonen av Begravelsesfondet skal som før bestå av fungerende U. M., Skattmester og Kapellan.

Som nytt fond er kommet «Loge nr. 50 Hemdals Barnefond», opprettet ved gave som foran nevnt. Av den del av fondsstatuttene som spesielt gjelder dette fond framgår bl. a., at dets midler skal anvendes til støtte for barn etter Odd Fellows «til hjelp til utdanning eller rekonvalesens». — Statuttene er godkjent av loge «Hemdal». — Logens Kapellan og to 3. grads brødre skal for valgperioden bestyre fondet.

Ex. O. M. br. Harald Østreng er valgt til logens representant i Storlogen.

Foruten de rent organisasjonsmessige oppgaver og fornyelser har logens nye ledelse i den korte tiden den har funnet også besørget flere gradpasseringer, samt innvielser av følgende nye medlemmer: Malermester Helge Nyhus, agent Øivin Nyhus, malermester Einar Nyhus, marsjandiseshandler Ragnar Bjarne Clemetsen, kontorsjef Kjeld Koldberg, rørløggermester Charles Johs. Pedersen og grosserer Johan Norved Langvig.

Som avslutning på semestret i år foretok logens embetsmenn og 8 av dens brødre en tur til Bergen, hvor de, sammen med representanter for en rekke andre loger som var møtt fram, deltok i stiftelsen av den nye loge nr. 21 «Fraternitas». Avreisen fra Oslo foregikk med Bergensbanen fredag den 31. mai og oppholdet i Bergen varte to dager. — To uforglemmelige dager, som også var begunstiget av herlig sommervær. Lørdag overvar man først innvielsen av 22 nye brødre. Den ble i 13-tiden om dagen foretatt av Storlogen. Om kvelden samledes man atter i logelokalene, hvor Storlogen foretok den høytidelige instituering av den nye loge og installering av dens embetsmenn. — Dagen sluttet med en strålende festmiddag. — Søndag var det biltur i Bergen og omegn og om ettermiddagen avsluttedes samværet med bergenserne under festlige former på «Fløyen», hvortil gjestene var brakt med Fløybanen. Hjemreisen tiltrådtes i 20-tiden om kvelden. Da tok man en hjertelig avskjed med de elskverdige bergensbrødre og skiltes med det beste inntrykk av dem som arrangører av stevnet. Alle deltakerne i turen var også enige om, at innvielsen av den nye loge og samværet med Vestlandsbrødrene var av de begivenheter, som preger seg i sinnet og bidrar til å befeste brorskapsbåndet mellom Odd Fellows.

Ved 10-årets slutt har logen 47 medlemmer. Av disse har 9 brødre erholdt Veteranjuvelen for 25 års medlemskap i Ordenen, og 19 brødre er medlemmer av Leir Norge. (Se for øvrig medlemsfortegnelsen på siste side i beretningen.)

Logens virksomhet i den tid av 10-års perioden den har fått arbeide uforstyrret viser ikke bare overflatekrusninger, men at den har lagt stor vekt på å ha kontakter på bølgelengde med det pulserende liv. Dette gir det beste håp om et virksomingsfullt arbeid også i framtiden og samling om de grunnpillarer, som har fått uttrykk i logens motto:

Kamp - Liv - Seir!

Fortegnelse over

LOGE NR. 20 FRIDTJOF NANSEN'S AKTIVE MEDLEMMER

En *) betyr at vedk. er medlem av Leiren,

to **) at han også har erholdt Veteranjuvelen

Aarstad,*) Olav Bowitz, agent	Lie,*) Gunnar K., disponent
Aas, Kaare, cand. theol.	Meilstrup,**) Alfred, murmester
Berg,**) Einar, revisor	Nyhus, Einar, malermester
Braathen,*) Asbjørn, kontorsjef	Nyhus, Helge, malermester
Bratz,**) Ragnv., fabrikkieier	Nyhus, Øyvinn, tekstilagent
Bøhn, Mads, overlærer	Olsen,**) Erling, kontorsjef
Christiansen,**) Carsten, revisor	Pedersen, Charles Johs. rørlegger
Dalaaker,*) Ivar, tannlæge	Pettersen, Ingvard G., grosserer
Fagerli, B. M., grosserer	Ross, Eystein, malermester
Fuglesang,*) Carl, agent	Ruus, Hans, tannlæge
Gaaserud,**) Gunnar, grosserer	Rønning, Caspar, tannlæge
Gran, Arne, fargehandler	Schultz, Gunnar, arkitekt
Hallan,**) Olaf, disponent	Stiansen,*) Nils, byggmester
Hansen, Hans O., disponent	Stokke,*) L. Ø., disponent
Haug, Carl, grosserer	Suphammer,*) Ingv., arkitekt
Henriksen, R. L., agent	Taugbøl, Egil Bjelke, murmester
Kasa,**) Torgeir, læge	Thinn, Ludvig, hovedrevisor
Klemetsen, Ragnar, Bjarne, marsj.handler	Thoresen, Otto Schiander, disponent
Klykken, Per Hugo, salgssjef	Thoresen,*) Owe, hovedbokholder
Koldberg, Kjeld, kontorsjef	Viland, Reidar, prokurist
Langvig, John Norvald, grosserer	Westlie, Kristian, revisor
Larsen, Erling, disponent	Winger, Rudolf, grosserer
Larsen,*) Wilh., revisor	Østby, Bredo, gullsmed
	Østreng,**) Harald, h.r.advokat

SPESIALTRYKK

OSLO 1946